

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 360/01
Zo dňa: 28.02.2013

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 15
Počet príloh: 0

Z Á Z N A M

**o výsledku kontroly
financovania vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných
vysokých školách a univerzitách**

**Žilinská univerzita v Žiline
Fakulta humanitných vied**

Žilina máj 2013

**Záznam
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. **360/01** z 28.02.2013 vykonali:

Ing. Vavrin Randa, vedúci kontrolnej skupiny
Mgr. Iveta Vráblová, členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrola financovania vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných vysokých školách a univerzitách, ktorej účelom bolo preveriť systém financovania a riadenia vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na úrovni Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) a na vybranej vzorke vysokých škôl a univerzít. Zhodnotiť účinnosť zahraničných zdrojov vynaložených na aktivity/projekty.

Kontrola bola vykonaná v čase od 27.03.2013 do 23.05.2013 v kontrolovanom subjekte

**Žilinská univerzita v Žiline,
Fakulta humanitných vied,
Univerzitná 8215/1,
010 26 Žilina,
IČO 00397563**

za kontrolované obdobie rokov 2009 – 2012.

Predmetom kontroly bolo preverenie systému riadenia a kontroly vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných vysokých školách a univerzitách. Preverenie dodržiavania podmienok zmlúv o poskytnutí grantu a zhodnotenie ich efektívnosti a účinnosti. Zhodnotenie úrovne využívania zahraničných zdrojov vynaložených na vedecko-výskumnú činnosť v slovenských vysokých školách a univerzitách.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Opis kontrolovaného subjektu

1. 1. Žilinská univerzita v Žiline

Žilinská univerzita v Žiline (ďalej len „ŽU“) je verejnou vysokou školou zriadenou zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) ako verejnoprávna a samosprávna inštitúcia. Jej hlavnou úlohou pri napĺňaní poslania je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a vedecké bádanie.

ŽU ako verejná vysoká škola univerzitného typu poskytuje vzdelávanie v študijných programoch všetkých troch stupňov (bakalársky, inžiniersky/magisterský a doktorandský) a vykonáva výskum. Svojou viac ako polstoročnou históriou zaujíma popredné miesto v slovenskom vzdelávacom priestore a to nielen počtom študentov, ponukou akreditovaných

študijných programov, ale najmä výraznou výskumnou i zahraničnou aktivitou založenou na rozsiahlej spolupráci s domácimi a zahraničnými inštitúciami.

1. 2. Fakulta humanitných vied ŽU

Fakulta humanitných vied ŽU (ďalej len „FHV“) vznikla 20.12.2010 z Fakulty prírodných vied na základe Rozhodnutia MŠVVaŠ SR. Fakulta prírodných vied ŽU bola zriadená v roku 1998 ako pracovisko integrujúce pracovníkov najmä prírodovedných odborov. Po odčlenení Pedagogicko-katechetickkej fakulty v Ružomberku od ŽU pripadla Fakulte prírodných vied úloha rozvíjať štúdium v odboroch, ktoré v regióne absentovali (matematika, anglický jazyk, hudobná výchova a náboženská výchova).

Poslaním FHV je rozvíjať vzdelanosť, vedu a výskum v duchu všeludských humanitných tradícií a svojou širokospektrálnou humanitnou profiláciou prispievať ku kreditu ŽU ako kvalitnej výskumnej univerzity.

2. Identifikácia druhu podpory

a) definícia zahraničných zdrojov, ktorá bola použitá pre účely kontrolnej akcie:

Kontrola bola zameraná na využívanie financovania zahraničných zdrojov v rámci vedy a výskumu na verejných vysokých školách a univerzitách. V rámci kontrolnej akcie bol zadefinovaný pojem „zahraničný zdroj“. Na základe analýzy dokumentácie a záverov z pracovného stretnutia na MŠVVaŠ SR (sekcia vysokých škôl) bola prevzatá charakteristika zahraničného zdroja tak, ako s ňou narába MŠVVaŠ SR a to „výskumné granty zo zahraničia“. Pre potreby kontrolnej akcie boli brané do úvahy iba výskumné granty zo zahraničia napriek tomu, že existuje ešte niekoľko iných typov grantov zo zahraničia (edukačné granty, umelecké granty, mobilitné granty,...) Pravidlá pre zaradovanie projektov medzi výskumné granty zo zahraničia boli stanovené MŠVVaŠ SR.

V prípade kontroly na FHV kontrolou boli preverené dva projekty z toho jeden projekt bol vedecko-výskumný (ďalej len „VV“) zahraničný grant a jeden projekt bol zo štrukturálnych fondov EÚ.

b) popis druhov podpory, ktoré fakulta využíva na financovanie VV činnosti:

Počet uskutočnených projektov v kontrolovanom období je v tabuľke č. 1:

Tabuľka č. 1 - Prehľad počtu projektov a grantových úloh za obdobie rokov 2009 – 2012

Názov projektu/rok	2009	2010	2011	2012
VEGA	8	10	5	2
KEGA	7	9	12	8
ERASMUS	x	x	1	1
Leonardo da vinci	x	x	1	1
Comenius	2	1	x	1
APVV	2	1	x	x
OPV	x	x	x	1
Zahraničný výskumný projekt	x	x	x	1
ESF	1	2	2	2
Štrukturálne fondy EÚ	x	x	1	2
Granty mesta Žilina	x	x	2	x
Spolu	20	23	24	19

Zdroj: Výročné správy FHV

VV činnosť pracovníkov FHV predstavuje organickú súčasť vzdelávacieho a výskumného procesu na fakulte. V sledovanom období sa na FHV riešili projekty zo štrukturálnych fondov EÚ, projekty ESF, grantové úlohy VEGA, projekty KEGA a pod.

FHV v kontrolovanom období 2009 – 2012 v oblasti VV a ďalších projektov mala v priemere viac ako 20 projektov na jeden rok. Vedecko-pedagogickí pracovníci a výskumníci FHV sa prednostne orientovali na projekty VEGA, KEGA, APVV.

V oblasti zahraničných projektov a grantov išlo na FHV predovšetkým o projekty Erasmus, Leonardo, Comenius, ktoré sú charakteristické pre oblasť humanitných vied, ale ktoré neboli predmetom kontroly NKÚ SR. VV činnosť využívajúca podporu zo zahraničných zdrojov je len jeden zo zdrojov financovania vedy a výskumu.

Okrem týchto úloh niektorí pracovníci FHV participovali na riešení grantových úloh iných fakúlt ŽU a iných vysokých škôl. Počet podaných projektov so žiadosťou o grantovú podporu sa každoročne zvyšuje, avšak podľa FHV dosiahnuť úspešnosť podanej žiadosti je čoraz náročnejšie. Vzhľadom na oblasti výskumu, ktorý sa na fakulte uskutočňuje, sú podávané projekty zamerané najmä na oblasť matematiky, edukológie, knižnično-informačných vied, cudzích jazykov a umenia. V oblasti medzinárodnej spolupráce FHV spolupracuje so zahraničnými inštitúciami vo VV, umeleckej a vzdelávacej oblasti.

Zmienaná medzinárodná spolupráca sa realizuje na základe bilaterálnych dohôd v rámci programu LLP Erasmus, prostredníctvom tzv. priamych dohôd, na základe ďalších programov, grantových schém podporujúcich zahraničné aktivity v oblasti vysokoškolského vzdelávania a na základe individuálnej účasti vedeckých a vedeckopedagogických pracovníkov FHV v medzinárodných vedeckých, umeleckých, odborných organizáciách, združeniach, výboroch, radách a podobne.

c) finančný údaj o výške poskytnutých zahraničných zdrojov v rámci projektov, ktoré príslušná fakulta implementovala v období 2009 – 2012:

Prehľad poskytnutých dotácií celkom na FHV nielen na projekty zo zahraničných zdrojov sú uvedené v tabuľke č. 2:

Tabuľka č. 2 - Prehľad dotácií na projekty (celkom) za obdobie rokov 2009 - 2012 v Eur

Rok	2009	2010	2011	2012
Suma celkom, z toho:	118 141,00	119 052,25	79 364,00	69 093,00
výskumný grant zo zahraničia	0	0	0	1 221,28 Eur (1 600,00 USD)

Zdroj: výročné správy o stave FHV

d) údaj o počte zahraničných grantov:

FHV mala v kontrolovanom období 2009 – 2012 len jeden výskumný grant zo zahraničia a jeden projekt zo štrukturálnych fondov, pričom nemala ukončený žiadny výskumný grant zo zahraničia. Z tohto dôvodu boli pre kontrolu NKÚ SR vybrané dva projekty v procese realizácie, z toho jeden vedecko-výskumný grant zo zahraničia s názvom „CHRISTIAN CHURCHES IN POST-COMMUNIST SLOVAKIA: CURRENT CHALLENGES AND OPPORTUNITIES“ - „Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku“ (ďalej len „Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku“) a jeden projekt zo štrukturálnych fondov EÚ s názvom „Pamäť Slovenska - národné centrum excelentnosti, výskumu, ochrany a sprístupňovania kultúrneho a vedeckého dedičstva“ (ďalej len „Pamäť Slovenska“).

e) donori, ktorí poskytli finančné zdroje a programy, v rámci ktorých boli realizované a financované VV projekty/aktivity:

Donorom vedecko-výskumného zahraničného projektu Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku bola americká inštitúcia udeľujúca grant a zároveň slúžiaca ako hlavný koordinátor Roanoke College, Center for Religion and Society, USA v rámci programu Cooperation Agreement Concerning an International Scientific Research Project.

Poskytovateľom projektu Pamäť Slovenska bolo MŠVVaŠ SR v zastúpení Agentúrou MŠVVaŠ pre štrukturálne fondy EÚ z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu (ďalej len „OP“) Výskum a vývoj.

f) pozícia v rámci projektu:

Výskumní pracovníci FHV boli v rámci VV grantu zo zahraničia Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku spolupracujúcim partnerom Prešovskej univerzity v Prešove a Roanoke College, Center for Religion and Society, USA.

Pri projekte Pamäť Slovenska bola ŽU v Žiline ako Hlavný partner partnerstva prijímateľom nenávratného finančného príspevku z operačného programu Výskum a vývoj spolufinancovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja Prioritná os: 2 Podpora výskumu a vývoja, Opatrenie: 2.1 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce. Spolupracujúcim partnerom na tomto projekte bola Slovenská národná knižnica, Námestie J. C. Hronského, Martin na základe Zmluvy o partnerstve zo dňa 16.07.2010.

Kontrolou boli na FHV preverené dva projekty z toho jeden projekt bol vedecko-výskumný zahraničný grant, ktorého donorom bola inštitúcia Roanoke College, Center for Religion and Society, z USA v rámci programu Cooperation Agreement Concerning an International Scientific Research Project a jeden projekt bol zo štrukturálnych fondov EÚ. Poskytovateľom projektu bolo MŠVVaŠ SR v zastúpení Agentúrou MŠVVaŠ pre štrukturálne fondy EÚ.

3. Plánovanie získavania zdrojov na vedecko-výskumnú činnosť

3. 1. Finančné zdroje

Podľa FHV, plánovanie podávania žiadostí na získanie prostriedkov zo zahraničných zdrojov na VV činnosť nie je možné ani v ročnom ani v strednodobom výhľade, nakoľko nie je možné predvídať zameranie výziev a podmienky účasti.

Pred podaním žiadostí na získanie prostriedkov zo zahraničných zdrojov na VV činnosť iniciátor projektu predloží návrh na dekanát fakulty na prerokovanie vo vedení a na zhodnotenie únosnosti finančnej záťaže rozpočtu fakulty. Ročné, strednodobé a dlhodobé plánovanie získania nových projektov nie je podľa vyjadrenia FHV objektívne možné. Výskumníci FHV sú vo všeobecnosti pomerne rezervovaní a skeptickí pri získavaní zahraničných projektov kvôli vysokej administratívnej záťaži výskumníkov. Podľa viacročných skúseností sa väčší dôraz kladie na administráciu ako na samotnú výskumnú prácu. Náročná administratíva odrádza výskumníkov od aktívnejšieho úsilia získavať väčšie zahraničné granty. Objektívne nie je možné zosúladiť a koordinovať plánovanie financovania projektov v čase zostavovania rozpočtu. Na univerzite ani na FHV neexistuje žiadny voľný finančný fond, ktorý by bol plánovaný na nové zahraničné projekty.

Problémom je najmä optimálne financovanie povinnej udržateľnosti projektov zo štrukturálnych fondov. Pokiaľ nie je garantovaná udržateľnosť existujúcich (končiacich) projektov, FHV nemá záujem uchádzať sa o ďalšie, najmä investičné projekty vyžadujúce v rámci udržateľnosti vysoké bežné prevádzkové a kapitálové výdavky.

Pri projektoch financovaných zo štrukturálnych fondov FHV vníma vyslovene negatívne požiadavku (pravidlo), že drahá technika, inovatívne riešenia, výsledky výskumu, know-how atď. nemôžu pre fakultu a univerzitu generovať žiadne príjmy dokonca ani na pokrytie prevádzkových nákladov.

Zahraničné projekty na FHV sa podávajú po predchádzajúcom súhlase ŽU.

3. 2. Získavanie informácií

Kontrolou bolo zistené, že výskumníci FHV sa prednostne orientujú na projekty VEGA, KEGA, APVV. FHV má záujem o získavanie zahraničných grantov. Návrhy na zlepšenie manažmentu VV činnosti na ŽU rieši na základe dôkladnej analýzy názorov výskumníkov univerzitný projekt "Rozvoj ľudských zdrojov s podporou integrovaného informačného systému na hodnotenie vedecko-výskumných výsledkov" v časti Popis existujúceho procesu vedy a výskumu a jeho inovácia. Materiály sú zatiaľ v chránenej sieti na webovej stránke Fakulty riadenia a informatiky ŽU.

Na univerzite ani na FHV neexistuje žiadny voľný finančný fond, ktorý by bol plánovaný na nové zahraničné projekty. Objektívne nie je možné zosúladiť a koordinovať plánovanie financovania projektov v čase zostavovania rozpočtu, nakoľko nie je možné predvídať zameranie výziev a podmienok účasti.

ŽU má dostatok informácií v oblasti získavania zahraničných grantov. Absentuje účinnejšia podpora priamo v Bruseli, či už v procese prípravy ale hlavne v procese schvaľovania projektov. Pomohla by finančná pomoc pri prípravných fázach projektov – osobné návštevy u partnerov pri príprave projektov.

4. Ľudské zdroje a organizácia riadenia

4. 1. Špecializované útvary

V zmysle platného organizačného poriadku FHV majú v pracovnej náplni zabezpečovanie získavania zahraničných grantov prodekan pre vedu, výskum a umenie a prodekan pre zahraničné vzťahy a styk s verejnosťou. Ich pracovné náplne obsahujú okrem iných aj riadenie vedeckovýskumnej činnosti, riadenie činnosti fakulty v oblasti zahraničných vzťahov a styku s verejnosťou, sledovanie výziev na podávanie (domácich a zahraničných) výskumných projektov a na podávanie projektov medzinárodnej spolupráce, informovanie pracovísk fakulty prostredníctvom na to určených pracovníkov, registrovanie zmlúv fakulty so zahraničnými partnermi a zodpovednosť za prípravu nových zmlúv (najmä v súvislosti s programami EÚ).

Taktiež zamestnanci referátu pre vedu, výskum a umenie a pre zahraničné vzťahy a styk s verejnosťou majú pracovné náplne, ktoré obsahujú aj vykonávanie administratívnych činností súvisiacich s VV činnosťou a so zahraničnými vzťahmi fakulty. Samostatne alebo podľa pokynov prodekana zabezpečujú evidenciu výskumných a umeleckých úloh riešených pracoviskami fakulty, spracovanie informačnej databázy programov vedy, výskumu a umenia, evidenciu podaných a riešených projektov, evidenciu publikačnej činnosti, sledovanie výziev

na podávanie domácich a zahraničných projektov a informovanie pracovísk fakulty, evidovanie zmlúv fakulty s inými domácimi a zahraničnými inštitúciami.

FHV nemá špecializovaného pracovníka na sledovanie výziev a získavanie VV grantov zo zahraničia. Relevantné zdroje informácií o zahraničných projektoch sú spravidla včas a dostatočne dostupné potenciálnym riešiteľom z verejných sietí, z obežníkov z rektorátu ŽU a pod.

4. 2. Ľudské zdroje

4. 2. 1. Skúsenosti a zručnosti

Viacerí výskumníci FHV majú dobré skúsenosti s iniciovaním nových projektov, prípravou žiadostí, prípravou rozpočtov, projektovým riadením, implementáciou projektov, žiadosťami o platby, monitorovacími správami atď.

Na základe odpovedí kontrolovaného subjektu, získaných formou dotazníka na úrovni fakulty a univerzity by mohlo napomôcť úspešnejšiemu získavaniu zahraničných grantov:

- Podľa FHV by plynulosť a efektívnosť čerpania finančných prostriedkov zo zahraničných zdrojov bolo možné zlepšiť dôslednejšou koordináciou procesov medzi rektorátom a fakultou, resp. riešiteľským tímom. Za vecný, časový a finančný plán by mali v rovnakej miere zodpovedať univerzita aj fakulta. Problémom býva verejné obstarávanie na úrovni univerzity ako právnickej osoby, v ktorom sú lehoty a termíny, ktoré nekorešpondujú s harmonogramom riešenia projektov na fakultách. Oneskorenie verejného obstarávania, administratívna neprepojenosť prijímateľov pomoci (nositeľov grantov) a verejného obstarávania spôsobuje meškanie projektov.
- Podľa ŽU významnou prekážkou optimálneho čerpania finančných prostriedkov zo zahraničných zdrojov je verejné obstarávanie. Bolo by žiaduce odčleniť nákupy zariadení a materiálov pre zahraničné projekty od procesu obstarávania na univerzite z iných zdrojov. Prísun a čerpanie financií z medzinárodných projektov sú časovo ohraničené. Pri združovaní procesov VO často dochádza v priebehu roka k nutnosti zmeny spôsobu VO, pokračovaniu pôvodných limitov a predlžovaniu času na obstaranie, často s posunom na nasledujúci rok, čo vedie k nečerpaniu prostriedkov v požadovanom čase a k nutnosti ich vrátenia.

4. 2. 2. Prístup k informáciám o grantoch

FHV má dostatok informácií o možnostiach získavania zahraničných grantov z verejných sietí a z informácií MŠVVaŠ SR a obežníkov ŽU z rektorátu a pod. Žiadosti na podporu riešenia výskumných problémov sú podávané najčastejšie na základe rôznych výziev na podávanie projektov. O vyhlásení výzvy sa VV pracovníci ŽU dozvedajú rôznym spôsobom, podľa typu projektov a agentúr, ktoré výzvy vyhlasujú. Pracovníci ŽU využívajú tri kategórie získavania informácií o podpore projektov:

1) Získavanie informácií prostredníctvom Národných agentúr:

- VEGA – Vedecká grantová agentúra,
- KEGA – Kultúrna a edukačná grantová agentúra,
- APVV – Agentúra pre podporu vedy a výskumu,
- ASFEU – Agentúra Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ (ESF/ EŠP)
- iné.

Informácie o uvedených výzvach sú na stránkach MŠVVaŠ SR. Niektoré výzvy (napr. VEGA, KEGA) sú priamo zasielané na oddelenie vedy a výskumu ŽU e-mailami, iné

aktuálne výzvy sa sledujú na webových stránkach a na portáli ASFEU. Dekani a prodekani fakúlt sú následne informovaní z oddelenia vedy a výskumu ŽU prostredníctvom e-mailov.

Prodekani fakúlt zabezpečujú doručenie týchto informácií až k VV pracovníkom buď e-mailom alebo oznamom do aktualít, v niektorých prípadoch až cez vedúcich katedier alebo vedeckých tajomníkov, prípadne iných poverených zamestnancov.

- 2) Informácie o zahraničných projektoch ako NATO, 7.RP, DG EK, LLP cezhraničná spolupráca, a pod. sú získavané obdobne, ale aj od zamestnancov, kolegov, študentov, partnerov a pod.
- 3) Informácie o Projektoch pre prax, ktoré sú dojednávané individuálne na základe osobného kontaktu.

4. 2. 3. Využívanie ľudských zdrojov

Kapacity administrácie sú využívané efektívne podľa zmlúv a rozpočtov projektov. Ide predovšetkým o kapacity administratívnych manažérov projektov. Náklady na manažment projektov predstavujú určité percento z nákladov na projekt. Manažéri sú financovaní nepravidelne v súlade s rozpočtami projektov. Interní zamestnanci majú podľa potreby upravené pracovné zmluvy a náplne.

Kontrolovaný subjekt považuje za nevyhnutné zohľadniť a vyriešiť systém odmeňovania bežných administratívnych zamestnancov (nevýskumníkov) FHV, ktorým z dôvodu získania zahraničných grantov narastá objem práce. Títo zamestnanci spravidla nie sú členmi riadiacich tímov, ale narastá im objem práce (účtovníctvo, personalistika, vykazovanie, štatistiky a pod.).

4. 3. Organizácia riadenia

Vedecko-výskumné zameranie projektov je po vecnej, finančnej a časovej stránke koordinované medzi FHV a rektorátom ŽU a vychádza z dlhodobého zámeru rozvoja univerzity. Rezervy v riadení sú v koordinácii vecného, časového a finančného plnenia projektov so systémom verejného obstarávania. Harmonogram projektu je iný ako tempo procesu verejného obstarávania, čo spôsobuje problémy s dodržiavaním termínov a dodatočné náklady. Dlhodobá stratégia rozvoja ŽU reflektuje národné a európske stratégie v oblasti vedy a výskumu. Na FHV nie je formálne upravený tok informácií, dokumentov, výkazov, výsledkov a pod. v interných materiáloch fakulty. Fakulta to nepovažuje za nevyhnutné, nakoľko každý projekt je iný a kľúčovou požiadavkou je dodržať zmluvu a harmonogram projektu. Systém riadenia nie je objektívne možné nastaviť efektívne na úrovni fakulty.

FHV nemá zriadené špecializované pracovisko ani špecializovaného pracovníka za účelom získavania informácií o získavaní zahraničných zdrojov pre VV činnosť. Na FHV nie je formálne upravený tok informácií, dokumentov, výkazov, výsledkov a pod. v interných materiáloch fakulty. Prístup pracovníkov je aktívny. Systém riadenia VV činnosti zo zahraničných zdrojov zatiaľ nie je na FHV nastavený účinne, ale meranie a vyhodnocovanie účinnosti a systému kvality sa pripravuje na ŽU.

5. Kontrola vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov

5. 1. Vnútoraná kontrola

Kontrolou bolo preverené vykonávanie vnútornej kontroly riadiacich mechanizmov z úrovne univerzity i fakulty. Bolo zistené, že na univerzitnej úrovni je zriadený referát

kontroly, ktorý je riadený priamo rektorkou univerzity a priebežne vykonáva kontroly na fakultách. Na úrovni FHV sa vykonáva kontrola na dekanáte fakulty, ktorá prebieha formou referovania zodpovedných výskumníkov na operatívnych poradách vedenia fakulty alebo na kolégiu dekanke, na stretnutiach výskumníkov, seminároch, poradách a pod. Kontrola míľnikov a dodržiavanie harmonogramov projektov býva súčasťou monitorovacích správ manažérov projektov. Fakulta nemá vypracované interné normy na vykonávanie vnútornej kontroly, ktoré by určovali určitý systém a pravidlá na výkon internej kontroly.

5. 2. Externá kontrola

Kontrolou NKÚ SR boli preverené procesy financovania VV činnosti zo zahraničných zdrojov u dvoch projektov, a to:

- zahraničný VV grantový projekt: „Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku“,
- projekt Pamäť Slovenska.

Pri zahraničnom VV projekte nebola vykonaná žiadna externá kontrola, či už zo strany donora, MŠVVŠ SR alebo iných subjektov. V prípade projektu Pamäť Slovenska bola 15-krát vykonaná administratívna kontrola agentúrou MŠVVŠ SR, ktorá bola zameraná na žiadosti o platbu. Všetkých 15 vykonaných kontrol bolo ukončených záznamom. Zistené pochybenia boli priebežne odstránené. Iné externé kontroly neboli uskutočnené.

Na univerzite i FHV je vykonávaná kontrola priebežne, ale o nastavení kontrolného systému na úrovni fakulty nemožno hovoriť. Zároveň možno zhodnotiť, že FHV dodržiava svoj zaužívaný postup pri kontrole. Odporúčania na odstránenie zistených nedostatkov externou kontrolou boli zo strany FHV priebežne plnené, resp. zistené nedostatky boli odstránené.

6. Monitorovanie a prenos know-how

6. 1. Monitorovanie

Ciele projektov bývajú nastavené v súlade so strategickými dokumentmi informatizácie a VV činnosti pracovníkov fakulty, ktorá predstavuje súčasť vzdelávacieho a výskumného procesu na fakulte.

Podľa kontrolovaného subjektu výsledky stanovené v cieľoch projektov boli zabezpečené v súlade s projektmi avšak s časovými sklzmi, napr. oneskorené obstarávanie špeciálnych prístrojov alebo neodovzdanie technológií dodávateľmi.

Podľa vyjadrenia FHV spoločenský dopad výsledkov výskumu nie je vždy jasný. V niektorých prípadoch sa stáva, že projekty sa riešia pre projekty a kvôli hodnoteniu fakúlt a výskumníkov (akreditácie, postupy atď.). V tomto ohľade neexistuje efektívny spôsob kontroly zo strany štátu ani Európskej komisie. Donorom väčšinou stačí, že projekt prebehol v poriadku po administratívnej a finančnej stránke.

6. 2. Prenos know-how

Na fakulte systém prenosu know-how nie je nastavený. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu fakulta opatrenia nepovažuje za efektívne. Pracovníkovi a tiež výskumníkom chýba určenie výskumnej priority a presného definovania výskumného problému v rámci určitého vedného odboru alebo podľa potrieb praxe. Výskumné témy sa

prispôsobujú výzvam, aby sa kompenzoval nedostatok financií na VV a vzdelávaciu činnosť, prevádzku, infraštruktúru, cestovné, vydavateľskú činnosť a pod.

V návrhu na zlepšenie prenosu dobrej praxe fakulta uviedla, že prepojeniu školy a praxe by mohla efektívne pomôcť priama účasť študentov, doktorandov a výskumníkov, pedagógov v inovácií v odborných oblastiach študijných a vedných odboroch garantovaných fakultou, a to na základe poznania dobrej praxe. Dôležité sú kontakty a spolupráca so subjektmi mimo školy. Pri projektoch sa orientovať na spoluprácu s inštitúciami z praxe, ktoré používajú „best“ riešenia v medzinárodnom meradle v oblasti svojej činnosti.

Aktivity financované zo zahraničných grantov nie sú vyhodnocované. Podľa FHV donorum väčšinou stačí, že projekt prebehol v poriadku po administratívnej a finančnej stránke. Na FHV prenos know-how nie je nastavený.

7. Zverejňovanie informácií o grantoch financovaných zo zahraničných zdrojov

Výsledky VV činnosti financovanej zo zahraničných zdrojov sú zverejňované a verejne prístupné na webovom sídle fakulty (<http://fhv.uniza.sk>). Výstupy VV činnosti, či už čiastkové alebo záverečné sú priebežne zverejňované aj formou publikačnej činnosti fakulty, prostredníctvom ktorých je zabezpečovaný rozvoj a šírenie poznatkov z vykonaných výskumov.

Významným výstupom okrem publikovania a prezentácie najnovších poznatkov je nadviazanie a rozšírenie kontaktov, vytváranie medzinárodných výskumných kolektívov a úzka spolupráca na nadnárodnej úrovni.

Fakulta kladie dôraz aj na plánovanie účasti doktorandov na konferenciách a ďalších vedeckých podujatiach, na ktorých doktorandi môžu prezentovať svoje výsledky, ale aj získavať prehľad o aktivitách odborníkov v oblasti výskumu a zároveň získavať kontakty.

Výsledky VV činnosti financované zo zahraničných zdrojov sú zverejňované a verejne prístupné na webovom sídle FHV (<http://fhv.uniza.sk>). Z pohľadu verejnosti možno získať informácie o predmetnej činnosti.

8. Kontrola vybraných projektov financovaných zo zahraničných zdrojov

FHV nemala v kontrolovanom období rokov 2009 – 2012 ukončený ani jeden výskumný grant zo zahraničia. Z uvedeného dôvodu boli pre kontrolu vybrané dva projekty v procese realizácie, z toho bol jeden výskumný grant zo zahraničia s názvom CHRISTIAN CHURCHES IN POST-COMMUNIST SLOVAKIA: CURRENT CHALLENGES AND OPPORTUNITIES (Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku: Súčasné výzvy a príležitosti) a jeden projekt zo štrukturálnych fondov EÚ s názvom Pamäť Slovenska - Národné centrum excelentnosti výskumu, ochrany a sprístupňovania kultúrneho a vedeckého dedičstva (CEPS).

FHV mala okrem toho v sledovanom období 2009 – 2012 podaný, ale neschválený jeden výskumný grant zo zahraničia. V roku 2012 došlo k príprave, vypracovaniu a odoslaniu projektu na Katedre mediamatiky a kultúrneho dedičstva v rámci: FP7-REGPOT-2012-2013-1 - Work programme topics addressed: FP7-ICT (Coordination and support action). Názov projektu „Centre of Excellence in Digitisation and Conservation Research“

Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu je FHV najmladšou fakultou ŽU a o oblasť špecifikovaných zahraničných vedeckých projektov v súčasnosti prejavuje a mieni prejavovať vážny záujem i do najbližšieho obdobia.

8. 1. Využitie pridelených finančných prostriedkov

Prehľad projektov, implementovaných FHV v období rokov 2009 – 2012, ktoré boli preverené kontrolou NKÚ SR je v tabuľke č. 3:

Tabuľka č. 3 – Prehľad výskumných grantov zo zahraničných zdrojov a zo štrukturálnych fondov.

	a) Výskumný grant zo zahraničia	b) Projekt z EFRR (Štrukturálne fondy EÚ)
Názov projektu	CHRISTIAN CHURCHES IN POST-COMMUNIST SLOVAKIA: CURRENT CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Pamäť Slovenska – národné centrum excelentnosti, výskumu, ochrany a sprístupňovania kultúrneho a vedeckého dedičstva
Identifikačné číslo projektu podľa zmluvy	3.12	ITMS:26220120061
Názov programu, v rámci ktorého získal projekt podporu	Cooperation Agreement Concerning an International Scientific Research Project	Európsky fond regionálneho rozvoja v rámci OP Výskum a vývoj
Názov inštitúcie, ktorá podporu poskytla	Roanoke College, Center for Religion and Society (USA).	Agentúra MŠVVaŠ pre štrukturálne fondy EÚ
Dátum podpisu zmluvy o poskyt. podpory	8.10.2012	19.7.2010
Dátum začiatku riešenia projektu	1.1.2012	1.9.2010
Dátum skončenia riešenia projektu	30.6.2013	31.8.2013
Stav realizácie projektu (Z-zazmluvnenie, R-realizácia, U-ukončenie)	R	R
Objem finančných prostriedkov zo zahraničia pre vysokú školu na celé obdobie riešenia	1 600,00	4 029 424,35
Mena, v ktorej finančné prostriedky boli Poskytované (CZK, USD, GBP...)	USD	Eur
Objem finančných prostriedkov prijatých vysokou školou na jej účet v roku 2009	0,00	0,00
Objem finančných prostriedkov prijatých vysokou školou na jej účet v roku 2010	0,00	0,00
Objem finančných prostriedkov prijatých vysokou školou na jej účet v roku 2011	0,00	51 076,13
Objem finančných prostriedkov prijatých vysokou školou na jej účet v roku 2012	1 600,00 USD (*1 221,28 Eur)	2 887 326,85

* Prepočet na menu Euro bol podľa kreditného avíza na účte ŽU vedenom v štátnej pokladnici uskutočnený kurzom 1,31010 USD/1 Euro.

a) Hlavnou náplňou projektu Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku: Súčasné výzvy a príležitosti je skúmať históriu kresťanských cirkví na Slovensku pod totalitným režimom komunizmu, analýza vzťahov medzi novou demokratickou spoločnosťou a bremenom z minulosti, chápanie súčasného sociálneho a kultúrneho kontextu na Slovensku, analýza kresťanskej identity a súčasné výzvy globálnych masmédií a postmodernej kultúry, nové možnosti demokracie v spoločnosti.

b) Preverenie bolo zistené, že v projekte Pamäť Slovenska nebolo možné dodržať pôvodné podmienky zmluvy, preto došlo k uzatvoreniu dodatkov k Zmluve o nenávratnom finančnom príspevku (ďalej len „Zmluva o NFP“). Išlo najmä o zmeny časového harmonogramu jednotlivých aktivít projektu. K týmto zmenám došlo najmä kvôli problémom v rámci verejného obstarávania. Taktiež sa nevyužijú všetky alokované zdroje projektu vzhľadom k plánovaným vysokým mzdovým výdavkom, a tiež neobstarania niektorých informačno-

komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) zariadení zo strany partnera projektu. Vecné plnenie projektu je zabezpečené v súlade s projektom avšak s časovými sklzmi (neodovzdanie technológií dodávateľmi, oneskorenie obstarávania špeciálnych prístrojov). Časový harmonogram zatiaľ bol dodržaný vzhľadom k predĺženiu realizácie jednotlivých aktivít formou dodatkov k Zmluve o NFP.

8. 2. Harmonogram realizácie projektu

a) Realizácia VV zahraničného projektu prebieha v súlade so zmluvou. Začiatok riešenia projektu bol 01.01.2012 a ukončený má byť do 30.06.2013. Počas realizácie projektu bola vydaná kolektívna monografia v počte 200 kusov (pozri bod 8.4). Do 31.08.2013 má byť vypracovaná súhrnná správa o dosiahnutí projektových cieľov a výstupov a zaslaná do Roanoke College, Center for Religion and Society.

b) Začiatok riešenia projektu Pamäť Slovenska bol 01.09.2010 a ukončený má byť 31.08.2013. Časový harmonogram bol zatiaľ dodržaný vzhľadom k predĺženiu realizácie jednotlivých aktivít formou dodatkov k Zmluve o NFP. Výsledky projektu bude využívať Univerzitná knižnica ŽU.

8. 3. Monitorovanie

a) Kontrolou bolo overené, či fakulta vykonáva monitoring VV projektu Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku. Riešitelia predmetného projektu počas výkonu kontroly boli služobne v USA. Kontrolnej skupine NKÚ SR bola predložená priebežná správa, ktorá spĺňala prvky monitoringu.

b) V prípade druhého kontrolovaného projektu bolo zo strany fakulty vyhotovených sedem priebežných monitorovacích správ, ktoré boli odoslané agentúre MŠVVaŠ SR. Kontrolou nebol zistený nesúlad medzi skutočným a požadovaným stavom.

8. 4. Dosiahnuté výsledky a publikovanie

a) Výsledkom medzinárodného vedecko-výskumného grantového projektu, ktorého cieľom bolo zdokumentovať, opísať, analyzovať a interpretovať vnútorný život a zápasy kresťanských cirkví v sociálno - politickom, náboženskom a kultúrnom kontexte Slovenska počas komunizmu a dnes. Na projekte pracovalo 14 autorov, bádateľov z oblasti teológie, sociológie, histórie a filozofie, ktorí výsledky výskumu publikovali vo vedeckej kolektívnej monografii vydanej v zahraničnom univerzitnom vydavateľstve s názvom: Christian Churches in Post-Communist Slovakia: Current Challenges and Opportunities, vydavateľom bol: Center for Religion and Society, Salem, USA: Center for Religion and Society, Roanoke College.

Kolektívna monografia bola distribuovaná na štyri teologické pracoviská na Slovensku: Katedra náboženských štúdií FHV ŽU v Žiline, Gréckokatolícka teologická fakulta PU v Prešove, Evanjelická bohoslovecká fakulta UK v Bratislave a Katolícka univerzita v Ružomberku. Publikácia bola ďalej distribuovaná do Stredoeurópskeho centra misijných štúdií v Prahe, ako aj jednotlivcom na viacerých zahraničných vzdelávacích inštitúciách. Predmetný projekt je stále v realizácii. Finančné prostriedky poskytnuté fakulte od hlavného koordinátora projektu Roanoke College budú využité na prezentáciu a propagáciu výsledkov výskumu na seminároch a konferenciách na Slovensku v mesiacoch máj a jún 2013.

b) Projekt Pamäť Slovenska je spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci OP Výskum a vývoj. Partnerom je Slovenská národná knižnica. Projekt tiež nie je ukončený. Doterajšie výsledky ako sú napr. zriadenie Centra excelentnosti, výskum kolaboratórií zameraných na kultúrne dedičstvo na Slovensku a v zahraničí, výskum bibliografických hesiel, výskum v oblasti reštaurovania, konzervovania a ochrany predmetov kultúrneho dedičstva, základný výskum historických knižných dokumentov a fondov a tiež výskum techník sprístupnenia digitálneho obsahu a techník vedeckej komunikácie, ktoré sú zverejnené na webovom sídle fakulty (<http://fhv.uniza.sk>).

8. 5. Účinnosť projektov

Ciele kontrolovaných projektov boli nastavené v súlade so strategickými dokumentmi VV činnosti FHV a ŽU.

a) Cieľom zahraničného VV projektu bolo zmapovať a analyzovať zápasy cirkevných komunít v čase totality, ako aj charakter súčasného spoločenského a náboženského kontextu na Slovensku s ohľadom na status a úlohy kresťanského náboženstva v rámci spoločnosti. Výstupom daného cieľa bolo vydanie kolektívnej monografie v USA (pozri bod 8.4). Ďalším cieľom bolo predmetnú monografiu distribuovať a propagovať na úrovni akademických inštitúcií na Slovensku i v zahraničí. Kolektívna monografia bola distribuovaná na štyri teologické pracoviská na Slovensku (pozri bod 8.4) a tiež bola distribuovaná do Stredoeurópskeho centra misijných štúdií v Prahe.

b) Cieľom projektu – Pamäť Slovenska bolo vybudovanie infraštruktúry, ktorá môže slúžiť na účely vedy, výskumu a vzdelania v oblasti priemyselného riešenia masovej digitalizácie a konzervovania písomného dedičstva. Projekt je v realizácii a skončiť by mal v auguste 2013. Udržateľnosť projektu by mala byť päť rokov od ukončenia projektu. V súčasnej dobe fakulta pripravuje návrh, ktorý by mal obsahovať vecné, finančné, organizačné a personálne podmienky fungovania centra excelentnosti aj po skončení projektu. Fakulta spolupracuje pri uplatňovaní výskumu v praxi s univerzitnou knižnicou ŽU a Slovenskou národnou knižnicou v Martine. Výsledkom projektu sú výskumy v oblasti dejín knižnej kultúry na Slovensku. Výskumníci získali know-how v oblasti masovej priemyselnej digitalizácie a masového priemyselného konzervovania písomného dedičstva Slovenska. Získaná infraštruktúra umožňuje založiť pilotný Univerzitný digitálny repozit, ktorý môže predstavovať zásadnú inováciu v sprístupňovaní knižničných a informačných zdrojov pre vedu, výskum a vzdelanie na Žilinskej univerzite.

Projekt Pamäť Slovenska je výskumnou časťou národného projektu OPIS2 s názvom Digitálna knižnica a digitálny archív (DIKDA), ktorý implementuje Slovenská národná knižnica v Martine a Slovenský národný archív v Bratislave (Ministerstvo vnútra SR). Projekt DIKDA je financovaný zo štrukturálnych fondov EU. Výskumy v rámci projektu Pamäť Slovenska sa využívajú na podávanie ďalších projektov, resp. ďalší výskum.

Záver:

a) Vo VV projekte Kresťanské cirkvi v post-komunistickom Slovensku, boli dodržané podmienky zmluvy, vecné plnenie projektu bolo zabezpečené v súlade s projektom. Z hľadiska časového harmonogramu možno konštatovať, že bol zatiaľ dodržaný aj keď projekt končí až v lete 2013 prezentáciou a propagáciou výsledkov výskumu na seminároch a konferenciách na Slovensku. Výsledkom medzinárodného VV grantového projektu, ktorého cieľom bolo zdokumentovať, opísať, analyzovať a interpretovať vnútorný život a zápasy kresťanských cirkví v sociálno - politickom, náboženskom a kultúrnom kontexte Slovenska počas komunizmu a dnes bolo vydanie kolektívnej monografie v zahraničnom vydavateľstve. Kolektívna monografia bola distribuovaná na štyri teologické pracoviská na Slovensku.

Publikácia bola ďalej distribuovaná do Stredoeurópskeho centra misijných štúdií v Prahe, ako aj jednotlivcom na viacerých zahraničných vzdelávacích inštitúciách.

b) V projekte Pamäť Slovenska nebolo možné dodržať pôvodné podmienky zmluvy, preto boli priebežne vyhotovované dodatky k Zmluve o NFP. Spolu bolo vyhotovených sedem dodatkov, v ktorých išlo najmä o zmeny časového harmonogramu jednotlivých aktivít projektu. K týmto zmenám došlo najmä kvôli problémom v rámci verejného obstarávania. Všetky alokované zdroje projektu sa zrejme nevyužijú vzhľadom k plánovaným vysokým mzdovým výdavkom, a tiež neobstarania niektorých IKT zariadení zo strany partnera projektu. Vecné plnenie projektu bolo zabezpečované v súlade s projektom avšak s časovými sklzmi (napr. neodovzdanie technológií dodávateľmi, oneskorenie obstarávania a pod.) Časový harmonogram zatiaľ bol dodržaný vzhľadom k predĺženiu realizácie jednotlivých aktivít formou spomínaných dodatkov k Zmluve o NFP. Výsledky výskumu projektu Pamäť Slovenska majú slúžiť na ďalší výskum v oblasti priemyselného konzervovania a reštaurovania písomného dedičstva Slovenska a zefektívňovanie procesov integrácie procesov konzervovania a digitalizácie. Výsledky výskumu sú priamo naviazané na národný projekt OPIS2 s názvom Digitálna knižnica a digitálny archív.

Zhrnutie

Systém financovania VV činnosti FHV je subsystémom financovania VV činnosti ŽU. Aktuálne informácie o financovaní VV činnosti zo zahraničných zdrojov sa nachádzajú v univerzitnom systéme účtovníctva SAP. Výskumníci FHV sa prednostne orientujú na projekty VEGA, KEGA, APVV ktoré sú pre oblasť humanitných vied zásadnou charakteristikou. Nastavenie systému financovania VV činnosti zo zahraničných zdrojov možno považovať za efektívne.

Systém riadenia VV činnosti zo zahraničných zdrojov podľa vyjadrenia FHV zatiaľ nie je nastavený účinne, ale meranie a vyhodnocovanie účinnosti a systému kvality sa pripravuje na ŽU. FHV považuje za dôležité implementovať jednoduchý a administratívne nenáročný efektívnejší systém riadenia VV činnosti na ŽU vôbec.

Systém kontroly VV činnosti zo zahraničných zdrojov je nastavený a dodržiavaný na univerzitnej i fakultnej úrovni. Vnútorňa kontrola na FHV prebieha formou referovania zodpovedných výskumníkov na operatívnych poradách vedenia fakulty alebo na kolégiu dekanu, na stretnutiach výskumníkov, seminároch, poradách atď. Míľniky a dodržiavanie harmonogramov sú súčasťou povinných monitorovacích správ manažérov projektov. Interné normy v tomto smere na FHV neexistujú. Kontrola sa vykonáva na vedení FHV ad hoc.

Systém prenosu know-how na FHV nie je nastavený. Nie sú zriedkavé prípady, že projekty sa riešia pre projekty a kvôli hodnoteniu fakúlt a výskumníkov (akreditácie, postupy atď.). Spoločenský dopad výsledkov výskumu nie je vždy jasný. V tomto ohľade neexistuje efektívny spôsob kontroly ani zo strany štátu ani EK. Väčšinou sa donori uspokojia s tým, že projekt prebehol v poriadku po administratívnej a finančnej stránke.

V projekte CEPS nebolo možné dodržať pôvodné podmienky zmluvy, preto došlo k uzatvoreniu Dodatkov k Zmluve o NFP. Časový harmonogram vzhľadom k predĺženiu realizácie jednotlivých aktivít formou Dodatkov k Zmluve o NFP bol zatiaľ dodržaný.

Projekty vychádzajú z dlhodobých koncepcií a strategických zámerov informatizácie VaV na Slovensku a v Európskej únii, ako aj zo Stratégie dlhodobého rozvoja fakulty a univerzity. Kontrolované projekty možno považovať za účinné.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výťahok č. 2 záznamu o výsledku kontroly. Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Záznam o výsledku kontroly vypracovali dňa: 30.05.2013

Ing. Vavrín Randa
vedúci kontrolnej skupiny

Mgr. Iveta Vráblová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom záznamu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 31.05.2013

Dr.h.c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD.
rektorka ŽU

Doc. PaedDr. Vlasta Cabanová, PhD.
dekanka FHV